

UNIVERSITATEA DIN BUCUREȘTI
FACULTATEA DE DREPT
SESIUNEA DE COMUNICĂRI ȘTIINȚIFICE
25 - 26 APRILIE 2012

Eficientizarea executării creanțelor în contextul Noului Cod Civil și al Regulamentului propus de Comisia Europeană cu privire la recuperarea creanțelor transfrontaliere¹

L'exécution efficace des créances dans le contexte du Nouveau Code Civil et le Règlement proposé par la Commission Européenne sur le recouvrement des créances transfrontalières

Efficient execution of claims in the context of the New Civil Code and Regulation proposed by the European Commission on cross-border debt recovery

Loredana-Corina PAȘC- Student, anul III, seria a II a, grupa 308, Facultatea de Drept, Universitatea București

Rezumat

Regulamentul propus de Comisia Europeană cu privire la recuperarea creanțelor transfrontaliere se înscrie în mandatul politic pe care Comisia și l-a asumat prin Planul de acțiune al Comisiei de punere în aplicare a Programului de la Stockholm². În analiza subiectului acestei lucrări, vom stabili în primul rând obiectul material al Regulamentului privind recuperarea creanțelor transfrontaliere (Secțiunea I), raportul dintre sistemul unitar de garanții reglementat de Noul Cod Civil și eficientizarea lui prin intermediul Regulamentului privind executarea creanțelor transfrontaliere (Secțiunea a II-a) și domeniul de aplicare al regulamentului (Secțiunea a III-a). Ulterior, vom analiza procedura de obținere a unei ordonanțe asigurătorii (Secțiunea a IV-a) și competența în materia emiterii ordonanței (Secțiunea a V-a). În final ne vom opri asupra unei discuții despre forța executorie, executarea ordonanței și căile de atac aferente acesteia (Secțiunea a VI-a).

Cuvinte – cheie: executarea creanțelor transfrontaliere, ipoteca asupra creanțelor, ipoteca asupra conturilor bancare, procedura de *exequatur*.

Résumé

La proposition de Règlement faite par la Commission européenne sur le recouvrement des créances transfrontalières s'inscrit dans le mandat politique que la Commission a assumé par le Plan d'action qui a mis en oeuvre le Programme de Stockholm. Dans l'examen du sujet du présent document, nous allons établir tout d'abord l'objet matériel du Règlement sur le recouvrement transfrontalier des

¹ Bruxelles, 25.07.2011, COM(2011) 445 final

² COM(2010) 171, 20.4.2010.

créances (Section I), le rapport entre le système unitaire des garanties régi par le nouveau Code civil et son efficacité par le biais du Règlement sur l'exécution des créances transfrontalières (Section II) et le champ d'application du Règlement (Section III). Par la suite, nous allons analyser la procédure pour l'obtention d'une ordonnance de saisie conservatoire (Section IV) et la compétence dans l'émission de l'ordonnance (Section V). Enfin, nous allons nous concentrer sur trois aspects du sujet, c'est-à-dire la force exécutoire et l'exécution concrète de l'ordonnance, aussi que les voies de recours à la disposition du débiteur (Section VI).

Mots - clés: l'exécution des créances transfrontalières, l'hypothèque sur les comptes débiteurs, l'hypothèque bancaire, l'exequatur.

Summary

The regulation proposed by the European Commission on cross-border debt recovery is part of the political mandate that the Commission has undertaken through the Commission Action Plan implementing the Stockholm Program. In the analysis of the subject of this work, we will first establish the physical object of the Regulation on cross-border debt recovery (Section I), the ratio of the unitary system of guarantees covered by the new Civil Code and its effective implementation through the Regulations on border claims (Section II) and the scope of the Regulation (Section III). Subsequently, we analyze the procedure for obtaining a protective order (Section IV) and expertise in issuing the order (Section V). Finally we will focus on discussions about enforceability, enforcement of the ordinance and appeals relating thereto (Section VI).

Key - words: cross-border debt recovery, mortgage claims, mortgage on bank accounts, the exequatur.

Cuprins

Cuprins	3
Secțiunea I Obiectul material al Regulamentului privind recuperarea creanțelor transfrontaliere	4
I.1. Determinarea obiectului material	4
I.2. Caracterul alternativ al aplicării Regulamentului	5
Secțiunea a II-a Raportul dintre sistemul unitar de garanții reglementat de Noul Cod Civil și eficientizarea lui prin intermediul Regulamentului privind executarea creanțelor transfrontalier.....	6

II.1. Ipoteca asupra creanțelor.....	6
II.2. Ipoteca asupra conturilor bancare, specie de ipotecă asupra creanțelor.....	7
Secțiunea a III-a Domeniul de aplicare.....	8
III.1. Domeniul de aplicare material al regulamentului.....	8
III.2. Excluderi din cadrul domeniului de aplicare al regulamentului.....	8
Secțiunea a IV-a Procedura de obținere a unei ordonanțe asigurătorii.....	9
IV.1. Emiterea unei ordonanțe asigurătorii înainte de obținerea unui titlu executoriu.....	9
IV.2. Emiterea unei ordonanțe asigurătorii după obținerea unui titlu executoriu.....	10
Secțiunea a V-a Competența în materia emiterii ordonanței.....	10
V.1. Dispoziții specifice.....	10
V.2. Dispoziții comune.....	10
Secțiunea a VI-a Forța executorie, executarea ordonanței și căile de atac.....	11
VI.1. Eliminarea procedurii de exequatur.....	11
VI. 2. Căi de atac.....	12
<i>Bibliografie</i>	12

Secțiunea I *Obiectul material al Regulamentului privind recuperarea creanțelor transfrontaliere*

I.1 Determinarea obiectului material

În calitatea sa de “gardian al respectării tratatelor și a ordinii juridice europene”³, coroborat acest rol cu unul cel puțin la fel de important, și anume rolul de principal inițiator legislativ, Comisia Europeană, propune spre adoptare Parlamentului European împreună cu Consiliul, Regulamentul cu privire la instituirea ordonanței asigurătorii europene de indisponibilizare a conturilor bancare în vederea facilitării recuperării transfrontaliere a debitelor în materie civilă și comercială.

³ Art. 17 alin. 1 TUE (Comisia promovează interesul general al Uniunii și ia inițiativele corespunzătoare în acest scop. Aceasta asigură aplicarea tratatelor, precum și a măsurilor adoptate de instituții în temeiul acestora. Comisia supraveghează aplicarea dreptului Uniunii sub controlul Curții de Justiție a Uniunii Europene. Aceasta execută bugetul și gestionează programele. Comisia exercită funcții de coordonare, de executare și de administrare, în conformitate cu condițiile prevăzute în tratate. Cu excepția politicii externe și de securitate comune și a altor cazuri prevăzute în tratate, aceasta asigură reprezentarea externă a Uniunii. Comisia adoptă inițiativele de programare anuală și multianuală a Uniunii, în vederea încheierii unor acorduri interinstituționale), Jurnalul oficial al UE, C-83/25, varianta 30.3.2010.

Prezenta propunere se bazează pe articolul 81 alineatul (2) din TFUE, care conferă Parlamentului European și Consiliului, în special atunci când este necesar pentru buna funcționare a pieței interne, competența de a adopta măsuri menite să asigure, printre altele, recunoașterea reciprocă între statele membre a deciziilor judiciare și extrajudiciare și executarea acestora, litera (a), accesul efectiv la justiție, litera (e) și eliminarea obstacolelor din calea bunei desfășurări a procedurilor civile, la nevoie prin favorizarea compatibilității normelor de procedură civilă aplicabile în statele membre, litera (f).

Articolul 1 precizează expres obiectul material de aplicare al Regulamentului menționat, astfel: *Prezentul regulament instituie o procedură europeană cu privire la o măsură de protecție care permite unui creditor să obțină o ordonanță asiguratorie europeană de indisponibilizare a conturilor bancare (denumită în continuare „ordonanță asiguratorie”) prin care să împiedice retragerea sau transferul fondurilor deținute de către debitor într-un cont bancar în interiorul Uniunii.*

Obiectul este clar și expres precizat, însă pentru înțelegerea importanței acestei inițiative legislative trebuie să avem în vedere contextul în care aceasta și-a făcut apariția. Astfel, în Programul de la Stockholm din 2009, al cărui obiectiv este să ofere cetățenilor justiție, libertate și securitate⁴, se subliniază că spațiul judiciar european ar trebui să contribuie la sprijinirea activității economice din cadrul pieței unice, iar Comisia este invitată să înainteze propuneri adecvate, printre altele, pentru îmbunătățirea eficienței în materie de executare a hotărârilor judecătorești în UE în ceea ce privește conturile bancare și activele debitorului. Planul de acțiune al Comisiei de punere în aplicare a Programului de la Stockholm⁵ confirmă acest mandat politic, prevăzând adoptarea unui regulament privind creșterea eficacității în materie de executare a hotărârilor judecătorești în Uniunea Europeană: **poprirea conturilor bancare.**

Ordinea juridică europeană este una dinamică, într-o continuă schimbare și perfecționare, soluțiile legislative răspunzând unor cerințe ce reclamă reglementare. De altfel, în contextul pe care îl analizăm, Comisia Europeană a constatat din jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene⁶ și din cea a instanțelor naționale ale statelor membre, dificultățile recuperării transfrontaliere a debitorilor și a subliniat necesitatea de a îmbunătăți executarea hotărârilor și de a adopta măsuri de protecție împotriva activelor debitorului la nivelul UE.

Trebuie să ținem cont aici și de un Regulament în vigoare, și care regulamentul a deschis poarta spre un nou tărâm legislativ comunitar, și anume, Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000⁷ privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială. Acesta din urmă reprezintă un veritabil instrument juridic în cadrul justiției civile europene, însă cu o doză de obiectivitate trebuie să constatăm că acesta se rezumă la a asigura faptul că o hotărâre pronunțată într-un stat membru este recunoscută și *executorie* într-un alt stat membru, însă

⁴ Adoptat cu ocazia reuniunii Consiliului European din 10 - 11 decembrie 2009.

⁵ COM(2010) 171, 20.4.2010.

⁶ Cauza C-233/08: Hotărârea Curții (Camera întâi) din 14 ianuarie 2010 (cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Nejvyšší správní soud — Republica Cehă) — Milan Kyrián/Celní úřad Tábor (Asistență reciprocă în materie de recuperare a creanțelor — Directiva 76/308/CEE — Competența de verificare a instanțelor statului membru în care se află sediul autorității solicitate — Forță executorie a titlului care permite executarea recuperării — Caracter corespunzător al notificării titlului către debitor — Notificare într-o limbă neînțeleasă de destinatar).

⁷ JO L 12, 16.1.2001, p.1

nu conține dispoziții concrete referitoare la modul în care o hotărâre este executată în fapt, inserând chiar proceduri speciale care îngreunează o eventuală punere în executare.⁸

Prin urmare rămâne un gol legislativ... Cum putem realiza în mod eficient un sistem european coerent prin care creanțele creditorilor aparținând statelor membre să fie în mod concret realizate? Nu trebuie să ne limităm, așadar, la o simplă satisfacție de ordin moral, ci să găsim mecanismele juridice care să ne permită în concret realizarea acestor creanțe. De altfel aceasta este menirea UE: apropierea legislațiilor statelor membre, și în final armonizarea lor, astfel încât ele să ducă la atingerea unor obiective comune privind piața unică, acest deziderat fiind atins inclusiv prin adoptarea unui sistem comunitar de executare a creanțelor creditorilor aparținând diferitelor state membre.

I.2. Caracterul alternativ al aplicării Regulamentului

Prin alineatul al II-lea al primului articol, se specifică faptul că: *Ordonanța asiguratorie se află la dispoziția creditorului ca alternativă la măsurile de protecție existente în statele membre.*

De asemenea articolul 1 alineatul 8 vine să concretizeze menirea principiului enunțat anterior, afirmând că: *Procedura instituită prin prezentul regulament ar trebui să constituie o modalitate opțională pe care reclamantul să o poată folosi pentru a-și exercita drepturile, care să fie disponibilă ca alternativă la procedurile de obținere a măsurilor de protecție existente în dreptul național.*

Aici se face *expressis verbis* trimitere la legislațiile proprii statelor membre. Prin urmare, ținând cont de intrarea în vigoare a Noului Cod Civil, a faptului că acesta instituie sistemul monist de reglementare cu privire la întregul drept privat, regulamentul ne impune să facem trimitere la el, atât în materia reglementărilor civile cât și a celor comerciale.

Secțiunea a II-a Raportul dintre sistemul unitar de garanții reglementat de Noul Cod Civil și eficientizarea lui prin intermediul Regulamentului privind executarea creanțelor transfrontaliere

În analiza subiectului care face obiectul lucrării de față, trebuie să accentuăm faptul că Noul Cod Civil reglementează noi tipuri de garanții și aduce schimbări importante în raport cu regimul garanțiilor existente în Codul Cuza, și în alte legi speciale. Menționez mai jos, pe scurt, cele mai importante elemente de noutate cu privire la garanțiile instituite conform Noului Cod Civil, elemente de noutate care se constituie într-un sistem coerent de garanții, sistem care are reverberații și în planul aplicării Regulamentului privind executarea creanțelor transfrontaliere.

II.1. Ipoteca asupra creanțelor

Valoarea unei creanțe constă în esență în dreptul creditorului de a se adresa debitorului acelei creanțe pentru ca acesta din urmă să facă plata. Garanția asupra creanței a oscilat între a fi considerată o cesiune sau o veritabilă ipotecă. Noul Cod Civil acreditează concepția conform căreia sarcina asupra

⁸ JO L 12, 16.1.2001, p.1. Articolul 38(1) O hotărâre pronunțată într-un stat membru și care este executorie în statul în cauză este pusă în executare într-un alt stat membru atunci când, la cererea oricăreia dintre părțile interesate, a fost declarată executorie în statul respectiv. (2) Cu toate acestea, în Regatul Unit o astfel de hotărâre este pusă în executare în Anglia și Țara Galilor, în Scoția sau Irlanda de Nord atunci când, la cererea oricăreia dintre părțile interesate, a fost înregistrată în vederea executării într-una dintre aceste părți ale Regatului Unit, după caz.

creanței este o veritabilă ipotecă; se pot astfel ipoteca una, mai multe, și chiar un portofoliu de creanțe, o universalitate de fapt de creanțe.

Regula specială, în materie de ipotecă asupra creanței, se cristalizează în articolul 2400 și urm., articole care instituie o procedură specifică și care ne aduce aminte de formalitățile de la cesiunea asupra creanței. Avem în esență două structuri distincte în care se acordă credit cu o ipotecă pe creanță:

1. articolul 2400 și urm. NCC, reglementează facilitatea de scontare, adică situația practică în care în schimbul unei sume de bani, se cedează creanța, apoi intervine rambursarea creditului din încasarea directă a creanțelor de la debitorii cedați; e o procedură a colectării creanțelor de la început;
2. a II a ipoteză în care ipoteca unei creanțe conferă creditorului, atunci când condițiile pentru a porni executarea silită sunt întrunite, dreptul de a prelua titlul de creanță, de a cere și de a obține plata sau, la alegerea sa, de a vinde creanța și de a-și însuși prețul, toate acestea în limita sumei garantate (art. 2465 NCC).

Creditorul are prin urmare un drept de opțiune, alege între cele două ipoteze, pentru că nu poate executa de două ori aceeași creanță; creditorul are, de asemenea, posibilitatea ca inițial să îi acorde debitorului beneficiul prevăzut de articolul 2400, după cum i-l și poate retrage ulterior.

Obiectul ipotecii fiind creanța, iar nu suma de bani asupra căreia poartă, creditorul are dreptul să acționeze doar prin intermediul creanței, executarea având 2 etape: creditorul execută ipoteca și devine titularul creanței după care se produce transferul titularului asupra acelei creanțe, astfel încât acesta se poate întoarce împotriva debitorului cedat numai în condițiile în care s-ar fi putut duce și constitutorul ipotecii. Debitorul cedat este terț față de contractul de ipotecă și trebuie înștiințat când facem astfel de mișcări.

II. 2. Ipoteca asupra conturilor bancare, specie de ipotecă asupra creanțelor

Acest tip de ipotecă este identificat în articolul 2389, lit. c, NCC. Din momentul în care clientul depune o sumă de bani într-un cont, la orice instituție bancară, el pierde calitatea de proprietar al acelei sume de bani, proprietar din același moment devenind banca, deponentul însă primește în schimb un drept de creanță de a solicita băncii restituirea sumei de bani. Titularii de cont sunt întotdeauna titulari ai unui drept de creanță împotriva băncii. Obiectul ipotecii îl va constitui acest drept de creanță de a cere băncii restituirea sumelor de bani.

Potrivit art. 2391, alin 6, dacă ipoteca poartă asupra unui cont bancar, acesta trebuie individualizat în contract. Publicitatea acestei ipotecii se face, conform art. 2410 din NCC, fie prin înscrierea la Arhiva Electronică de Garanții Mobiliare, fie prin dobândirea controlului asupra contului. Controlul despre care vorbim este o instituție nouă în câmpul reglementat de Noul Cod Civil, potrivit art. 2426 NCC, fiind o ipotecă privilegiată, ce conferă prioritatea înaintea tuturor creditorilor, chiar garanți și chiar dacă aceștia și-au făcut publice ipotecile, prin înregistrare la Arhivă a creanțelor asupra conturilor. Controlul nu funcționează retroactiv, astfel încât este necesar ca ipoteca să fie făcută publică după intrarea în vigoare a NCC, potrivit art. 178 LPA: „*Dispozițiile art. 2.426 din Codul civil nu se aplică ipotecilor constituite înainte de data intrării în vigoare a Codului civil.*”

În materia executării, art. 2466 NCC, prevede că aceasta se face fie prin compensație, dacă creditorul ipotecii este chiar instituția la care este deschis contul, iar dacă creditorul ipotecii nu este

instituția la care este deschis contul, pur și simplu instituția va transfera sumele prin ordin de plată către creditorul garantat (urmăritor).

„Art. 2466 - Ipoteca asupra conturilor

- (1) Atunci când ipoteca ce poartă asupra unui cont este perfectată conform dispozițiilor art. 2.410 alin. (2) lit. a), creditorul poate compensa soldul creditor al contului cu creanța ipotecară.
- (2) Atunci când ipoteca ce poartă asupra unui cont este perfectată conform dispozițiilor art. 2.410 alin. (2) lit. b) sau c), creditorul ipotecar poate ordona instituției de credit eliberarea soldului contului în beneficiul său.”

Deși, spuneam mai devreme, că prin propunerea de regulament formulată de Comisia Europeană se prevede caracterul alternativ al acesteia în raport cu reglementările proprii statelor în aceeași materie, propunerea Comisiei Europene cu privire la regulamentul de față este rodul aplicării principiului subsidiarității, principiu inerent funcționării ordinii juridice europene.

Astfel, este incident principiul subsidiarității,⁹ potrivit căruia, *în domeniile care nu sunt de competența sa exclusivă, Uniunea intervine numai dacă și în măsura în care obiectivele acțiunii preconizate nu pot fi realizate în mod satisfăcător de statele membre nici la nivel central, nici la nivel regional și local, dar datorită dimensiunilor și efectelor acțiunii preconizate, pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii.* Așadar, în domeniul reglementat prin acest Regulament ne aflăm în cadrul acelor domenii în care Uniunea nu are o competență exclusivă, adică în acele domenii unde vorbim de regula în materie, și anume de competența partajată între UE și statele membre.

În *Expunerea de motive* adiacentă propunerii de regulament, Comisia ține să precizeze, faptul că : *Prezenta propunere respectă cerințele subsidiarității și ale proporționalității.*

În ceea ce privește principiul subsidiarității, problemele menționate mai sus au o dimensiune transfrontalieră clară și nu pot fi rezolvate de către statele membre în mod individual. Deși teoretic este posibil, este foarte puțin probabil ca statele membre să întreprindă o acțiune concertată pentru a-și alinia legislația în materie de indisponibilizare a conturilor bancare, ceea ce ar face acțiunea UE inutilă. În continuare, se aduc argumente în sprijinul ideii menționate.¹⁰

Secțiunea a III a Domeniul de aplicare

III.1. Domeniul de aplicare material al regulamentului

Domeniul de aplicare este sintetizat în articolele 2 și 3 ale Regulamentului.

⁹ Articol 5, alineat 3, TUE (Tratatul de la Lisabona)

<http://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2010:083:0013:0046:RO:PDF>

¹⁰ Aspectele legate de executare nu au făcut niciodată obiectul acordurilor internaționale sau al unor modele de legi prezentate de organizații internaționale și nu există niciun indiciu în sensul unei inițiative internaționale care să se concretizeze în viitorul previzibil. Mai mult, chiar și în acest caz, diferențele dintre sistemele actuale de aplicare a legislației în UE fac foarte puțin probabilă ajungerea la un acord asupra unei abordări comune între statele membre, într-un termen rezonabil, în special având în vedere faptul că orice acord în afara procesului legislativ european ar necesita unanimitatea. - Bruxelles, 25.07.2011, COM(2011) 445 final.

Astfel, Regulamentul propus se va aplica *creanțelor pecuniare în materie civilă și comercială cu implicații transfrontaliere*.

Definirea noțiunii de *implicații transfrontaliere* se dovedește a fi extrem de importantă, pentru prevenirea eventualelor conflicte între sensurile date unor asemenea noțiuni de către statele membre, cărora le revine sarcina punerii în executare. Aceasta se regăsește în articolul 3, articol ce prezumă ca având implicații transfrontaliere orice caz, cu excepția cazului în care instanța este sesizată cu cererea de emitere a unei ordonanțe asigurătorii, ce are în vedere *toate conturile bancare ce urmează a fi indisponibilizate prin ordonanță și părțile se află sau își au domiciliul în același stat membru*.

III.2. Excluderi din cadrul domeniului de aplicare al regulamentului

În

continuare urmează o serie de excluderi din domeniul de aplicare, excluderi care corespund, în mare măsură, celor din Regulamentul Bruxelles I.

Ca și în cazul Regulamentului Bruxelles I¹¹, în articolul 2 alineatul 1 din regulamentul propus, nu se precizează *expressis verbis*, într-un mod exhaustiv, domeniile în care Regulamentul nu intervine, lăsând prin aceasta posibilitatea statelor membre de a legifera potrivit procedurilor naționale, desigur, fără a aduce atingere prin aceasta legislației UE, privite lato sensu. Astfel, Regulamentul nu se aplică, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă. Totodată, prezentul Regulament nu se aplică în materie de:

- (a) faliment, proceduri privind lichidarea societăților insolvabile sau a altor persoane juridice, acorduri amiabile, proceduri de concordate și alte proceduri similare;
- (b) securitate socială;
- (c) arbitraj,

precum și în cazul conturilor bancare care, în conformitate cu legea care reglementează imunitatea la executare în statul membru în care este deschis contul, sunt exceptate de la indisponibilizare sau sistemelor de decontare a titlurilor de valoare, desemnate de statele membre în conformitate cu articolul 10 din Directiva 98/26/CE a Parlamentului European și a Consiliului.

Spre deosebire de Regulamentul Bruxelles I, Regulamentul propus se va aplica în materie de regimuri de proprietate matrimonială și de consecințe ale parteneriatelor înregistrate precum și în materie de succesiuni, de îndată ce instrumentele juridice propuse de Comisie în aceste două domenii vor fi adoptate și vor intra în vigoare.

Secțiunea a IV a Procedura de obținere a unei ordonanțe asigurătorii

¹¹Articolul 1 - Regulamentul (CE) nr. 44/2001 al Consiliului din 22 decembrie 2000(1) Prezentul regulament se aplica în materie civilă și comercială indiferent de natura instanței. El nu se aplica, în special, în materie fiscală, vamală sau administrativă.

(2) Prezentul regulament nu se aplica pentru:

- (a) starea și capacitatea persoanelor fizice, regimurile matrimoniale, testamente și succesiuni;
- (b) falimente, concordate sau proceduri similare;
- (c) securitate socială;
- (d) arbitraj.

(3) În cadrul prezentului regulament, termenul "stat membru" definește statele membre cu excepția Danemarcei.

Potrivit articolelor 5 și 6 din regulamentul menționat, în ceea ce privește procedura europeană de urmat pentru obținerea unei ordonanțe asiguratorii în materie, trebuie să avem în vedere faptul că procedura europeană se grefează pe două categorii de norme, norme ce corespund celor două ipoteze vizate de regulament, și anume:

IV.1.Secțiunea 1 . Emiterea unei ordonanțe asiguratorii înainte de obținerea unui titlu executoriu, în care distingem alte două subsecțiuni: (a) reclamantul solicită emiterea unei ordonanțe asiguratorii înainte de inițierea acțiunii pe fond împotriva pârâtului sau în orice moment pe durata acesteia;

(b) reclamantul a obținut o hotărâre, o tranzacție judiciară sau un act autentic împotriva pârâtului, care este executoriu în statul membru de origine, dar încă nu a fost declarat executoriu în statul membru de executare, în cazul în care o astfel de declarație este necesară.

și

IV.2.Secțiunea 2. Emiterea unei ordonanțe asiguratorii după obținerea unui titlu executoriu, aceasta aplicându-se practic situațiilor în care reclamantul solicită emiterea unei ordonanțe asiguratorii după obținerea unei hotărâri, a unei tranzacții judiciare sau a unui act autentic împotriva pârâtului care este executoriu de drept în statul membru de executare sau care a fost declarat executoriu în statul respectiv.

Cu titlu general, putem spune fără echivoc, că nu există mari deosebiri între cele două proceduri, există însă anumite nuanțe care merită a fi precizate ținând cont de faptul că în a II a ipoteză creditorul este deja titularul unui titlu executoriu, ceea ce implică pe de o parte o mai mare celeritate privind executarea în fapt a ordonanței asiguratorii, și pe de altă parte, o maximizare a eficacității executării; de aceea, din cuprinsul acestor articole observăm și faptul că cerințele care trebuie îndeplinite pentru a putea fi în posesia unei asemenea ordonanțe asiguratorii sunt mai puțin stricte prin comparație cu prima ipoteză când creditorul nostru încă nu obținuse un titlu executoriu.

Secțiunea a V a *Competența în materia emiterii ordonanței*

V.1. Dispoziții specifice

Competența în materia emiterii ordonanței (articolele 6 și 14) o analizăm coroborat pentru cele două ipoteze avute în vedere .

Cu toate acestea reținem ca regulă generală, faptul că instanțele judecătorești dintr-un stat membru care sunt competente pentru soluționarea fondului, în temeiul instrumentelor europene sau a legislației naționale, sunt competente și pentru emiterea unei ordonanțe asiguratorii de indisponibilizare a conturilor bancare. În mod alternativ, ordonanța poate fi emisă de instanța judecătorească din statul membru în care este deschis contul.

În cazul în care creditorul a obținut deja un titlu executoriu, acesta poate obține ordonanța asiguratorie europeană de indisponibilizare a conturilor bancare fie de la instanța care a eliberat titlul executoriu, fie de la autoritatea de executare din statul membru în care este deschis contul bancar.

În continuare observăm că normele privind competența din acest regulament nu împiedică reclamantul să solicite măsuri de protecție în temeiul legislației naționale pe baza articolului 31 din Regulamentul Bruxelles I.

V.2. Dispoziții comune

Avem totodată tratate anumite dispoziții comune celor două ipoteze alternativ analizate, inclusiv în ceea ce privește *Obținerea de informații privind contul (conturile) bancar(e) a(le) debitorului (articolul 17)*. Cu privire la asemenea situații, legiuitorul european, prevăzând dificultățile ce s-ar putea ivi în practică, privind obținerea unor asemenea informații, a dat posibilitatea și sarcina totodată forurilor legislative ale statelor membre, de a legifera structuri precise prin intermediul cărora obiectivul regulamentului să fie atins. De multe ori, așa cum am constatat din transpunerea unor directive, statele membre nu ajung întotdeauna la un consens, astfel încât pentru a preveni o situație conflictuală, Comisia propune prin regulamente sarcini exacte, precise, de neînlăturat, regulamentul oferind statelor membre doar posibilitatea de a alege între două mecanisme diferite: a) statele membre pot prevedea fie un ordin de divulgare prin care să oblige toate băncile de pe teritoriul lor să ofere informații dacă debitorul deține un cont bancar la acestea, b) fie pot acorda acces autorităților lor de executare la informațiile deținute de autoritățile publice în registre sau pe alte suporturi.

Secțiunea a VI-a *Forța executorie, executarea ordonanței și căile de atac*

O componentă extrem de importantă a regulamentului propus, și care reclama cu necesitate reglementare, are în vedere *forța executorie și executarea ordonanței*.

În situația actuală a legislației europene, o problemă suplimentară rezultă din faptul că măsurile provizorii emise fără audierea prealabilă a debitorului nu sunt recunoscute și executate în alt stat membru în temeiul Regulamentului Bruxelles I, în conformitate cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene¹².

VI.1. Eliminarea procedurii de exequatur

Practic, prin articolul 23 se elimină radical și complet orice procedură, de orice natură, ce ar putea îngreuna îndeplinirea obiectivului avut în vedere de regulament. Mai concret spus, se elimină procedura de exequatur (articolul 23). Exequaturul este procedura judiciară în cadrul căreia, în urma controlului exercitat asupra hotărârii judecătorești străine de instanțele statului pe teritoriul căreia se cere executarea, hotărârea judecătorească străină este declarată executorie. Legea nr. 105/1992 face vorbire (art. 173 alin.1) de executarea hotărârii străine pe teritoriul român, pe baza încuviințării dat de instanța judecătorească română competentă. Această încuviințare (exequatur-ul) intervine dacă hotărârea străină nu se execută de cei obligați în acest sens de bună voie.

În mod similar procedurilor europene existente¹³, ordonanțele asiguratorii emise într-un stat membru în temeiul procedurii propuse vor fi automat recunoscute și executate într-un alt stat membru, fără a fi necesară recurgerea la vreo procedură specială. Notificarea sau comunicarea ordonanței către bancă și părât (articolele 24 și 25)

¹² Cauza 125/79 *Denilauler*, 21 mai 1980.

¹³ Procedura europeană cu privire la cererile cu valoare redusă, instituită prin Regulamentul (CE) nr. 861/2007 și procedura europeană de somație de plată, instituită prin Regulamentul (CE) nr. 1896/2006.

Dispozițiile privind executarea efectivă a ordonanței europene care urmează a fi emisă în conformitate cu noua procedură constituie principala noutate a regulamentului propus. O ordonanță asiguratorie de indisponibilizare a conturilor bancare cu efect *in rem* este executată prin notificarea băncii sau băncilor la care sunt deschise conturile vizate, acestea având obligația de a executa ordonanța.

VI. 2. Căi de atac

Cerinta accesului la un proces echitabil, impune si creare unor cai de atac corespunzatoare si eficiente de care dispune debitorul, tocmai pentru evitare unor abuzuri de drept in materie. Astfel, Căi de atac împotriva ordonanței asiguratorii europene de indisponibilizare a conturilor bancare (articolele 34, 35 și 36)

Regulamentul propus oferă debitorului dreptul de a contesta ordonanța asiguratorie atât pe fond, cât și din considerente procedurale. Ca regula, pârâțul trebuie să ridice obiecțiuni împotriva ordonanței în fața instanței care a emis-o (instanța de origine). Această abordare garantează faptul că aceeași instanță decide în principiu asupra ordonanței și asupra revizuirii acesteia. Ca excepție, obiecțiunile cu privire la anumite aspecte legate de procedura de executare, în special sumele scutite de execuție, trebuie să fie ridicate în fața instanțelor din statul membru de executare, pentru că acesta este statul membru responsabil de procedură.

Bibliografie:

1. Cărți, tratate, monografii

- Christian Larroumet, Droit civil. Les Obligations. Le Contrat, tome 3, 3e édition, Economica, Paris, 1996

-Camelia Toader, Drept civil. Contracte speciale, ediția a III-a, Editura All Beck, București, 2008

2. Studii și articole de doctrină

Extinderea ipotecii asupra produselor bunului ipotecat: mai multe drepturi pentru creditorii garantați, și alte articole de pe adresa <http://www.codcivil2011.ro/ro>

3. Acte normative

-*Regulamentul privind creanțele transfrontaliere*, Bruxelles, 25.07.2011, COM(2011) 445 final

-Noul Cod Civil adoptat în 2009, Legea 287/2009

-Legea de punere aplicare a Noului Cod Civil nr. 71/1995

4. Jurisprudență

-Cauza 125/79 *Denilauler*, 21 mai 1980;

- Cauza C-233/08: Hotărârea Curții (Camera întâi) din 14 ianuarie 2010 (cerere de pronunțare a unei hotărâri preliminare formulată de Nejvyšší správní soud — Republica Cehă) — Milan Kyrián/Celní úřad Tábor (Asistență reciprocă în materie de recuperare a creanțelor — Directiva 76/308/CEE)

5. Internet

<http://eur-lex.europa.eu/>

<http://www.ccr.ro/>

<http://www.scj.ro/>

